

A בס"ד
Intro
Today we will learn בע"ה of נדרים of מסכת נדרים
Some of the topics we will learn about include.

The Mishnah's Halachah of
זן את אשתו ואת בניו
אע"פ שהוא חייב במזונותן
The מודר may support the מודר's wife and children.

The Halachah of
מותר להשיא לו בתו
The Gemara will explain in which case the מודר may
marry the מודר's daughter.

The Machlokes Tana Kama and רבי אליעזר regarding
זן את הטמאה
Whether the מודר MAY feed the מודר's non-kosher
animals.

A
זן את אשתו ואת בניו
אע"פ שהוא חייב במזונותן
The מודר may support
the מודר's wife and children

מותר להשיא לו בתו
The מודר may marry
the מודר's daughter

זן את הטמאה
The מודר may feed
the מודר's non-kosher animals

B They both agree that
אינו זן את הטהורים
The מודר may NOT feed the מודר's kosher animals.

And they both agree that
זן עבדיו ושפחותיו הכנענים
The מודר may provide food for the מודר's servants and
maids.

The Halachah regarding
המודר בנו לתלמוד תורה
A father that makes a נדר to prohibit benefits from his son,
with the intention that his son should NOT be disturbed
from learning Torah

B
אינו זן את הטהורים
The מודר may not feed
the מודר's kosher animals

זן עבדיו ושפחותיו הכנענים
The מודר may not feed
the מודר's servants

המודר בנו לתלמוד תורה
A father who makes a נדר to prohibit
benefitting from his son,
with the intention that his son
should not be disturbed from learning Torah

1 So let's review ...

In the previous Daf the Gemara cited the Pasuk
ראה למודתי אתכם חוקים ומשפטים כאשר צונוי ה' אלקי

From which we derived

מה אני בחנם
 אף אתם נמי בחנם

The Gemara now continues with related Aggadic
 teachings:

אמר רבי חמא בר' חנינא

לא העשיר משה אלא מפסולתן של לוחות

Moshe Rabbeinu only became wealthy from the leftover
 of the leftovers of the leftovers that he had hewn. As Hashem said
 to Moshe;

פסל לך שני לוחות אבנים כראשונים

פסולתן שלך יהא

The leftovers of the leftovers shall be yours.

1

ראה למודתי אתכם חוקים ומשפטים
 כאשר צונוי ה' אלקי ...

From which we derived

מה אני בחנם
 אף אתם נמי בחנם

אמר רבי חמא בר' חנינא

לא העשיר משה

אלא מפסולתן של לוחות

As Hashem said to Moshe;

פסל לך שני לוחות אבנים כראשונים

פסולתן שלך יהא

2 The Gemara continues

אמר רבי יוסי בר' חנינא

לא ניתנה תורה אלא למשה ולזרעו

The Torah was initially only given to Moshe Rabeinu and
 his descendants, and NOT to Klal Yisroel. As the Pasuk
 that refers to the Torah states

כתב לך את הדברים אלה

And an earlier Pasuk that refers to the leftovers states

פסל לך שני לוחות אבנים כראשונים

מה פסולתן שלך

אף כתבן שלך

Just as the leftovers of the leftovers were only given to Moshe
 - So too, the Torah was only given to Moshe.

However,

משה נהג בה טובת עין ונתנה לישראל

Moshe Rabeinu was generous and passed on the Torah to
 Klal Yisroel;

ועליו הכתוב אומר טוב עין הוא יבורך וגו'

2

אמר רבי יוסי בר' חנינא

לא ניתנה תורה

אלא למשה ולזרעו

כתב לך

את הדברים

אלה

פסל לך

שני לוחות אבנים

כראשונים

מה פסולתן שלך
 אף כתבן שלך

However,

משה נהג בה טובת עין

ונתנה לישראל

ועליו הכתוב אומר

טוב עין הוא יבורך וגו'

3 This teaching apparently contradicts the Pasuk
 ראה למודתי אתכם חוקים ומשפטים
 כאשר צוני ה' אלקי
 Moshe was commanded to teach the Torah to Klal
 Yisroel?
 And the Gemara cites other Pesukim which clearly
 indicate that the Torah was given to all of Klal Yisroel.

Therefore, the Gemara explains that
 לא ניתנה תורה אלא למשה ולזרעו
 Refers only to
 פילפולא בעלמא
 Which the רא"ש explains as
 הבנה וחריפות
 והיינו כתבן שלך
 כי כל החכמה והשכל
 רמוזים בכתב התורה בצורות האותיות

The Gemara also teaches
 אמר רבי יוחנן
 אין הקב"ה משרה שכינתו אלא על
 גבור ועשיר וחכם ועניו
 וכולן ממשה
 And the Gemara proceeds to cite Pesukim where we see
 that Moshe Rabbeinu possessed all these attributes.
 =====

3

This teaching contradicts the Pasuk:
ראה למודתי אתכם חוקים ומשפטים
כאשר צוני ה' אלקי
Moshe was commanded
to teach the Torah to Klal Yisroel?

לא ניתנה תורה אלא למשה ולזרעו
 Refers only to

פילפולא בעלמא

הבנה וחריפות והיינו כתבן שלך
 כי כל החכמה והשכל
 רמוזים בכתב התורה בצורות האותיות

אמר רבי יוחנן
אין הקב"ה משרה שכינתו
אלא על
גבור - ועשיר - וחכם - ועניו
וכלן ממשה

4 Our Mishnah continues with the Halachos of המודר הנאה מחבירו
A person who is prohibited in all benefits from his friend:

Zugt Di Mishnah

זון את אשתו ואת בניו אע"פ שהוא חייב במוזונותן
The מודר may support the מודר's wife and children, even though the מודר is obligated to support them.
The Ran explains
ההיא הנאה דממילא היא
This is considered an indirect benefit.

The Gemara cites

רב יצחק בר חנניה אמר רב הונא מותר להשיא לו בתו
One may marry off his daughter to the other. And the Gemara elaborates;
In a case of
נכסי חתן אסורין על אבי כלה
Where the father is the מודר, he certainly is לו מותר להשיא לו בתו, because
הנאה דממילא היא
The benefit to the father that he no longer needs to support his daughter is considered an indirect benefit, as in the case of the Mishnah where a stranger supports somebody's wife.

However, in a case of

בשנכסי אבי כלה אסורין על החתן
The Chosson is the מודר, it depends;
בבתו בוגרת מותר להשיא לו בתו
If she was matured, the מודר may marry her, because לא מהני ליה
דהא מדעתה היא
The Chosson does NOT benefit from the father, because only SHE - and NOT the father - has the authority to approve the marriage.
However,
בבתו קטנה או נערה אסור להשיא לו בתו
If she was a minor, the מודר may NOT marry her, because מהני ליה
שהרי מוסר לו שפחה לשמשו
The מודר DOES benefit from the father - who gives him a wife who will tend to his needs - because only her FATHER has the authority to approve the marriage.
=====

4 המודר הנאה מחבירו...
משנה

זון את אשתו ואת בניו
אע"פ שהוא חייב במוזונותן
ההיא הנאה דממילא היא

רב יצחק בר חנניה אמר רב הונא
מותר להשיא לו בתו

נכסי חתן אסורין על אבי כלה

The father is the מודר

מותר להשיא לו בתו

because

הנאה דממילא היא

The benefit to the father

- that he no longer needs to support his daughter -
is considered an indirect benefit

בשנכסי אבי כלה אסורין על החתן

The Chosson is the מודר

כבתו קטנה או נערה
אסור להשיא לו בתו

because

מהני ליה

שהרי מוסר לו

שפחה לשמשו

The Chosson does

benefit from the father,
because only her FATHER has
the authority to approve
the marriage

כבתו בוגרת
מותר להשיא לו בתו

because

לא מהני ליה

דהא

מדעתה היא

The Chosson does not

benefit from the father,
because only SHE has
the authority to approve
the marriage

5 The Mishnah continues

ולא יזון את בהמתו בין טמאה בין טהורה
The Mishnah says that the Tanna Kamma may NOT feed the kosher and non-kosher animals.

רבי אליעזר אומר זן את הטמאה ואינו זן את הטהורה
Rabbi Eliezer disagrees and says that the Tanna Kamma MAY feed the kosher animals, but may NOT feed the non-kosher animals.

אמרו לו מה בין טמאה לטהורה
The Tanna Kamma asked, what is the difference between non-kosher and kosher animals?

אמר להו שהטהורה נפשה לשמים וגופה שלו וטמאה נפשה וגופה לשמים

As the Ran explains; the Tanna Kamma agrees with the Tanna Kamma that he's אסור to feed both טהורה וטמאה its basic nourishment, because the טמאה benefits from that his בהמה is well fed, whether for eating or working.

מזונות לפיטומה only disagrees regarding excessive food for fattening: In a טהורה which is עומדת לאכילה, meant to be eaten, he agrees that it's

אסור דמהני ליה
Because it's a direct benefit However, in a טמאה, which is עומדת למלאכה, designated for work, he holds it's

מותר שאינו נהנה בפטומה
He does NOT benefit from the fattening - on the contrary, it hinders its ability to work.

אמרו לו אף הטמאה נפשה לשמים וגופה שלו

The Tanna Kamma responded, that the מוֹדֵר DOES receive benefits from the fattening of a טמאה, שאם ירצה הרי הוא מוכרה לעובדי כוכבים או מאכילה לכלבים
It increases the טמאה's value for eventual eating, in that he can sell it to a gentile for a higher price, or he will have more meat to feed his dogs.

The Gemara cites a Braisa in which the Chachamim agree with רבי אליעזר in that זן עבדיו ושפחותיו הכנענים
The מוֹדֵר may provide מזונות לפיטומה to the מוֹדֵר's servants and maids, because למנחרותא עבידן
The מוֹדֵר does NOT benefit from פיטומה, because they are only designated for work.

=====

5 ולא יזון את בהמתו...
Tanna Kamma

רבי אליעזר
זן את הטמאה ואינו זן את הטהורה

The מוֹדֵר may feed the non-kosher animals, but not the kosher animals

תנא קמא
בין טמאה בין טהורה

The מוֹדֵר may not feed the kosher and non-kosher animals

אמר אבו
שהטהורה נפשה לשמים וגופה שלו

וטמאה נפשה וגופה לשמים

He agrees by מזונות לפיטומה כדי חייה feeding its basic nourishment
He disagrees by מזונות לפיטומה excessive food for fattening

A טמאה which is עומדת לאכילה אסור
A טמאה, which is עומדת למלאכה מותר לאינו נפכה בפטומה

אמר אבו
אף הטמאה נפשה לשמים - וגופה שלו
לאן ירצה הרי הוא מוכרה לעובדי כוכבים או מאכילה לכלבים

6 The Gemara cites רבי יעקב who says

המדיר בנו לתלמוד תורה

A father who makes a נדר to prohibit himself from benefitting from his son, with the intention that his son should not be disturbed from learning Torah;

מותר למלאות לו חבית של מים

ולהדליק לו את הנר

The son may fill a barrel with water and light a candle for his father.

ר' יצחק adds

לצלוח לו דג קטן

The son may broil a small fish for his father. Because, as the Ran explains

ממילי זוטרי לא אדריה

The father did NOT intend to prohibit small tasks that do NOT create תורה.

The Ran adds that

משל אב

מותר

These tasks are only permitted when the son uses his father's supplies. However

משל בן

אסור

They are prohibited when the son uses his own supplies.

Similarly, ר' ירמיה אמר רבי יוחנן says

המודר הנאה מחבירו

מותר להשקותו כוס של שלום

The מודר may pour a cup of wine for the מודר

הכא תרגימו

כוס של בית האבל

In Bavel they say, this refers to the wine given to אבא.

במערבא אמרי

כוס של בית המרחץ

In Eretz Yisroel they say, this refers to the wine given to one that takes a bath.

Because, as the Ran explains

מפני דרכו שלום

היה דרכן בכך

Here too, the Ran says

משל מודר

מותר

משל מדיר

אסור

6

רבי יעקב

המדיר בנו לתלמוד תורה

A father who makes a נדר to prohibit himself from benefitting from his son, with the intention that his son should not be disturbed from learning Torah

מותר למלאות לו חבית של מים ולהדליק לו את הנר

ר' יצחק

לצלוח לו דג קטן

ממילי זוטרי לא אדריה

משל בן אסור – משל אב מותר

ר' ירמיה אמר רבי יוחנן

המודר הנאה מחבירו

מותר להשקותו כוס של שלום

בכא תרגימו
כוס של בית האבא
כוס של בית המרחץ
מפני דרכו שלום היה דרכן בכך

משל מודר מותר – משל מדיר אסור